

Ginter Dzierżon

Faza formacyjna dekretów poszczególnych w kanonicznym porządku prawnym (kan. 50 KPK)

Studia Redemptorystowskie nr 13, 391-398

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ks. Ginter Dzierżon
UKSW – Warszawa

FAZA FORMACYJNA DEKRETÓW POSZCZEGÓLNYCH W KANONICZNYM PORZĄDKU PRAWNYM (KAN. 50 KPK)

Słowa kluczowe: dekret poszczególny, przygotowanie, prawo kanoniczne
Keywords: singular decree, preparation, canon law
Schlüsselwörter: Dekret für Einzelfälle, Vorbereitung, kanonisches Recht

Wstęp

W kan. 50 KPK prawodawca odniósł się do procesu formacyjnego dekretu poszczególnego, postanawiając: „Przed wydaniem poszczególnego dekretu władza powinna zebrać konieczne wiadomości i dowody oraz – o ile to możliwe – wysłuchać tych, których prawa mogą być naruszone”¹. Eduardo Labandeira określa tę fazę mianem instrukcyjnej². Jest ona związana z postępowaniem (*attività procedimentale*) zmierzającym do wydania aktu, o którym mowa w tytule opracowania³. Działania te mają miejsce wtedy, gdy dla władzy nie są oczywiste wszystkie komponenty konieczne do podjęcia decyzji. Taki stan wymaga postępowania za pomocą pewnych środków⁴, ponieważ władza powinna przed wydaniem dekretu poznać zaistniały stan rzeczy⁵. W analizowanym kanonie ustawodawca mówi o konieczności zebrania wiadomości i dowodów, a także o wysłuchaniu tych, których prawa mogą zostać naruszone.

1. Konieczność zebrania wiadomości i dowodów

W kan. 50 KPK prawodawca domaga się zebrania stosownych wiadomości i dowodów. W opinii Huberta Sochy, w kanonie tym ujęto precyzyjniej treść

¹ *Kodeks prawa kanonicznego*. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu, Poznań 1984.

² Por. E. Labandeira, *Trattato di diritto amministrativo canonico*, Milano 1994, s. 386.

³ Por. A. Interguglielmi, *I decreti singolari nell'esercizio della potestà amministrativa della Chiesa particolare*, Città del Vaticano 2012, s. 225.

⁴ Por. E. Labandeira, *Trattato...*, dz. cyt., s. 386.

⁵ Por. W. Aymans, K. Mörsdorf, *Kanonisches Recht*, t. 1, Padeborn–München–Wien–Zürich 1991, s. 239.

propozycji zawartej w kan. 4 §§ 1–2 „Schematu kanonów procedury administracyjnej” (*Schema canonum de procedura administrativa*) z 1972 roku⁶. Podobne ujęcie wystąpiło w kan. 48 „Schematu Norm generalnych” (*Schema canonum Libri I De normis generalibus*) z 1977 roku⁷.

Wracając do treści kan. 50 KPK, należy stwierdzić, że wymóg zebrania wiadomości i dowodów posiada charakter konieczności. Należy zgodzić się z poglądem wyrażonym przez Julio Garcíę Martína, że konieczność ta jest ściśle związana z sytuacją adresata, który ma otrzymać dekret. Skorzystanie z takich instrumentów jest w pełni zasadne, ponieważ władza nie powinna podjąć decyzji bez przyczyny, która usprawiedliwiałaby jej działanie dla dobra wspólnego⁸. W doktrynie podkreśla się, że w tym wypadku nie idzie o poznanie generalne materii, lecz o poznanie dokładne wszystkich aspektów sprawy, które są istotne w wydaniu dekretu⁹. Zasady, o których mowa, znalazły odzwierciedlenie w treści kilku kanonów. Otóż w kan. 114 § 3 KPK skonstatowano, że władza kościelna nie powinna nadawać osobowości prawnej osobom prawnym, jak tylko po rozważeniu, czy posiadają one środki konieczne do realizacji zamierzonych celów¹⁰. Co więcej, w niektórych sytuacjach ustawodawca kościelny nie wyklucza, że określone przymioty mogą być wymagane do ważności aktu. Taka ewentualność została ujęta w kan. 149 § 2 KPK. W re-

⁶ Por. Pontificia Commissio Codici Iuris Canonici Recognoscendo, *Schema canonum de procedura administrativa*, Typis Polyglotis Vaticanis 1972, s. 10 (dalej SCPA): „§ 1. Antequam decretum extra iudicium ferat, superior necessarias notitias et probationes exquirat; nisi impossibile vel omnino superflua sit, eos omnes saltem audit, quem iura laedi possunt; petitori vel recurrenti, et etiam legitime contradicendi, notitias et probationes omnes patefaciat, quae sunt publici vel privati damni periculo cognosci possint, et rationes forte contrarias ostendat, data eis facultate respondendi, et etiam, dum ne id celeritati noceat, patronum et peritum constituendi. § 2. Quod si agitur de decreto, quo recursus adversus aliud decretum deciditur, recurrens semper ius habet advocatum vel procuratorem adhibendi, vitiatis inutilibus moris; immo vero patronus ex officio constituatur, si recurrens patrono careat et superior necessarium censeat; semper tamen potest superior iubere ut recurrens ipse compareat ut interrogetur”; H. Socha, *Allgemeine Normen*, w: *Münsterischer Kommentar zum Codex Iuris Canonici*, red. K. Lüdicke, t. 1, Essen 1985, ad 50, 1.

⁷ Por. Pontificia Commissio Codici Iuris Canonici Recognoscendo, *Schema canonum Libri I De normis generalibus*, Typis Polyglotis Vaticanis 1977, s. 22: „Antequam decretum praecipuum singulare ferat, auctoritas curare debet ut de adiunctis omnibus notitias comparet et de necessitate et opportunitate decreti praeceptivae probationem habeat, atque, quatenus possibile est, eos audit quorum iura laedi possint”; H. Socha, *Allgemeine Normen*, dz. cyt., ad 50, 3.

⁸ Por. J. García Martín, *Le norme generali del Codex Iuris Canonici*, Roma 1999, s. 216: „Inoltre afferma il canone da una parte, che queste informazioni e documenti sono necessari perché l'autorità non può agire senza un fondamento o causa che la giustifichi, in quanto opera per il bene comune”.

⁹ Por. J. Miras, J. Canosa, E. Baura, *Compendio de derecho administrativo canónico*, Pamplona 2001, s. 200: „Pero el can. 50 se refiere a las «necesarias» informaciones y pruebas; no se trata de conocer la materia en general, sino de estudiar diligentemente todos los aspectos específicos del asunto che podieran influir en la decisión final (...)”.

¹⁰ Tamże.

gulacji tej czytamy, iż do powierzenia niektórych urzędów kościelnych pewne cechy mogą być wymagane do ważności aktu¹¹. Bardziej uszczegółowione ujęcie tej kwestii występuje w kan. 521 § 1 KPK, w którym prawodawca postanowił, iż święcenia prezbiteratu są wymogiem wymaganym do ważności przy objęciu urzędu proboszcza¹².

Wiadomości, o których traktuje kan. 50 KPK, wiążą się z informacjami na temat przymiotów oraz innych warunków dotyczących osoby/osób będących adresatami dekretu poszczególnego¹³. Informacje te mogą mieć różny charakter w zależności od rozważanej sytuacji¹⁴. Z kolei dowód to środek, za pomocą którego osoba przekonuje o prawdziwości jakiegoś twierdzenia¹⁵. Oba instrumenty tworzą substancję motywacji wydania dekretu¹⁶.

W myśl doktryny, walor omawianych środków został uwydatniony m.in. w kan. 1720 KPK. W regulacji tej stwierdzono, że w procesie karnym przed wydaniem dekretu pozasądowego ordynariusz powinien „dokładnie rozważyć, z dwoma asesarami, wszystkie dowody i argumenty”¹⁷.

2. Wysłuchanie tych, których prawa mogą zostać naruszone

Z treści kan. 50 KPK wynika, iż kompetentna władza powinna również wysłuchać tych, których prawa mogą zostać naruszone. Wprowadzenie takiego wymogu do zapisu normatywnego jest słuszne, ponieważ wydanie dekretu może godzić w prawa osób trzecich¹⁸. Zasada ta jest koherentna z dyspozycją kan. 38 KPK, zgodnie z którym akt administracyjny jest pozbawiony mocy w tym, co narusza prawa przez kogoś nabyte¹⁹. Remigiusz Sobański przez prawa nabyte rozumiał „prawa subiektywne, ale nie te, które przysługują na mocy prawa obiektywnego (...), lecz te, które ktoś nabył dzięki dokonaniu czynności prawnej albo przez przedawnienie czy zasiedzenie”²⁰.

Prawodawca w fazie formacyjnej nie wyklucza zatem interwencji zainteresowanego, bowiem jego informacje mogą wpłynąć na wydanie dekretu²¹.

¹¹ Por. J. García Martín, *Le norme generali...*, dz. cyt., s. 216.

¹² Por. A. Interguglielmi, *I decreti singolari...*, dz. cyt., s. 225.

¹³ Por. J. García Martín, *Le norme generali...*, dz. cyt., s. 216.

¹⁴ Por. J. Miras, J. Canosa, E. Baura, *Compendio...*, dz. cyt., s. 200.

¹⁵ Por. K. Geringer, *Prueba*, w: *Diccionario enciclopédico de Derecho Canónico*, red. S. Haering, H. Schmitz, tłum. H. Berner, Barcelona 2008, s. 719.

¹⁶ Por. J. Miras, J. Canosa, E. Baura, *Compendio...*, dz. cyt., s. 200.

¹⁷ Tamże.

¹⁸ Por. W. Aymans, K. Mörsdorf, *Kanonisches Recht*, dz. cyt., s. 240.

¹⁹ Por. E. Labandeira, *Trattato...*, dz. cyt., s. 386.

²⁰ Por. R. Sobański, *Komentarz do kan. 4 KPK*, w: J. Krukowski, R. Sobański, *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. 1, Poznań 2003, s. 49.

²¹ Por. J.G. Saraceni, *Decreto singular*, w: *Diccionario de Derecho Canónico*, red. J. Otaduy,

Trafnie zauważył Eduardo Labandeira, że zanim osoba trzecia przedstawi swoje racje, musi najpierw poznać przyczynę, która może naruszyć jej interesy, lub też fakt, który wiązałby się z sankcją. W jego przekonaniu, tylko w ten sposób może być właściwie realizowane tak znaczące prawo, jakim jest prawo do obrony²².

W rozważaniach nad tym problemem nie można też pominąć faktu, że w trakcie prac kodyfikacyjnych w kan. 4 § 1 SCPA nie wykluczono możliwości skorzystania z pomocy obrońców i biegłych, pod warunkiem że nie spowolniłoby to podjęcia decyzji. Zdaniem autorów, w obowiązującej regulacji celowo pominięto odniesienie do wszystkich zainteresowanych wydaniem dekretu, ograniczając tę kategorię jedynie do tych, których prawa miałyby zostać naruszone, ponieważ tym sposobem chciano uniknąć paraliżu w podejmowaniu decyzji²³.

Jak już wiadomo, w zapisie kan. 50 KPK znalazło się zastrzeżenie: „o ile to możliwe” (*quantum fieri potest*). Oznacza to więc, że wymóg ten nie ma charakteru bezwzględnego. W doktrynie podkreśla się, iż klauzulę tę należy wiązać z zasadami wynikającymi z prawa naturalnego. Już bowiem w prawie rzymskim wypracowano paremię zawartą w *Digestach*, w myśl której „Nikt nie może zostać zobowiązany do rzeczy niemożliwych” (*impossibile nulla obligatio*)²⁴.

Odnosząc się do tej kwestii, Hubert Socha skonstatował, iż wypełnienie omawianego warunku nie jest konieczne, jeśli jest to niemożliwe. Przykładowo, niedostosowanie się do tych zasad mogłoby mieć miejsce, gdyby wspólnie z tego powodu groziły poważne szkody, bądź też gdyby władza żądała od wiernego podjęcia działań niemożliwych dla niego²⁵.

Z drugiej strony, trzeba podkreślić, iż pomimo zastrzeżenia: „o ile to możliwe”, wypełnienie przez władzę kościelną drugiego wymogu ujętego w kan. 50 KPK z punktu widzenia prawa administracyjnego jest niezwykle istotne. Jego niezrealizowanie uprawnia bowiem osobę do wniesienia rekursu, zgodnie z zasadami określonymi w kan. 1732–1739 KPK²⁶.

Według autorów *Compendio de derecho administrativo canónico*, do normatywnego zapisu: „o ile to możliwe – wysłuchać tych, których prawa mogą być naruszone”, powinny być zastosowane różne reguły interpretacyjne. Mianowicie, klauzula: „o ile to możliwe”, powinna być interpretowana w sposób ścisły, natomiast zwrot: „tych, których prawa mogą być naruszone”, należy interpreto-

A. Viana, J. Sedano, t. 2, Pamplona 2012, s. 992.

²² Por. E. Labandeira, *Trattato...*, dz. cyt., s. 387: „Prima che terzo compaia per esporre le proprie ragioni, bisognerà rendergli noto quale sia la causa che può eventualmente ledere i suoi interessi o quale fatto possa legittimare l'imposizione della sanzione”.

²³ Por. J. Miras, J. Canosa, E. Baura, *Compendio...*, dz. cyt., s. 200.

²⁴ Por. D. 50, 17, 180.

²⁵ Por. H. Socha, *Allgemeine Normen*, dz. cyt., ad 50, 5.

²⁶ Por. V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali di Diritto Canonico. Commento al Codice di Diritto Canonico*, Roma 2008, s. 215.

wać szeroko²⁷. Podając przykład dotyczący pierwszej przesłanki, stwierdzili oni, iż taka sytuacja mogłaby mieć miejsce w przypadku, gdyby nieznane było miejsce pobytu danej osoby, gdyby nie chciała ona rozmawiać z władzą bądź też przewidywano by, iż zwłoka będzie godziła w dobro dusz²⁸. Z kolei szeroka interpretacja normatywnego zwrotu: „tych, których prawa mogą być naruszone”, wiąże się z tym, że władza powinna wysłuchać nie tylko tych, którzy są tytulariuszami dekretu, ale także tych, którzy mogą w jakikolwiek sposób czuć się pokrzywdzeni wydaniem tego aktu (kan. 1737 KPK)²⁹.

3. Pominięcie wymogów ujętych w kan. 50 KPK

3.1. Założenia generalne

Zapis kan. 50 KPK nie spełnia warunków co do ustaw unieważniających i uniezdalniających określonych w kan. 10 KPK³⁰. Odnosząc się do tego problemu, Winfried Aymans i Klaus Mörsdorf skonstatowali, iż zobowiązania władzy określone w kan. 50 KPK mają wyłącznie charakter moralny³¹. Należy dodać, iż podczas prac kodyfikacyjnych postulowano zapis, zgodnie z którym niewypełnienie tych wymogów powinno nie tylko łączyć się z niemożliwością, ale powinno także mieć miejsce, gdy jest to zbyteczne (kan. 4 § SCPA).

Niemniej jednak, jak zauważają komentatorzy, pominięcie procedury, o której mowa w kan. 50 KPK, nie oznacza, że taki sposób podjęcia decyzji nie niesie za sobą żadnych konsekwencji³². Wskazują oni, iż w pierwszym rzędzie takie zaniechanie lub też niepodjęcie koniecznych działań może spowodować nieważność dekretu lub przynajmniej jego rozwiązalność, biorąc pod uwagę zasadę ujętą w kan. 126 KPK dotyczącą wpływu ignorancji lub błędu istotnego na podjęty akt prawny. Nie można również wykluczyć negatywnych następstw wynikających z braku informacji, jeśli prawo przewidywałoby konieczność ich pozyskania do ważności aktu³³.

²⁷ Por. J. Miras, J. Canosa, E. Baura, *Compendio...*, dz. cyt., s. 201: „El inciso «en la medida de lo posible» exige ciertamente, una interpretación estricta (cfr. C. 18), ya que de, ser interpretando ampliamente, redundaría en una reducción de las garantías jurídicas que la norma quiere establecer. Una interpretación estricta implica que, si autoridad decide legítimamente continua con el expediente sin haber dado audiencia a todos o a alguno de los afectados, ha de ser porque, en efecto, haya sido física o moralmente posible actuar de otro modo por ejemplo, porque se desconocía sin culpa la existencia o el interés de la persona en cuestión, o porque ésta se niega a hablar con la autoridad, o ésta ilocalizable; porque adopta una conducta deliberadamente dilatoria; porque se prevé prudentemente – fundadamente – que la entrevista sería perjudicial, o que comportaría una demora desproporcionadamente lesiva del bien de las almas o otras gravísimos inconvenientes etc.”.

²⁸ Tamże.

²⁹ Tamże, s. 201.

³⁰ Tamże, s. 202.

³¹ Por. W. Aymans, K. Mörsdorf, *Kanonisches Recht*, dz. cyt., s. 239.

³² Por. J. Miras, J. Canosa, E. Baura, *Compendio...*, dz. cyt., s. 201.

³³ Tamże.

Według założeń systemowych, mimo iż w tej sytuacji akt byłby nieważny, to jednak pominięcie tej procedury nie wyklucza możliwości wniesienia rekursu (kan. 1737, 1739 KPK). Zgodnie z kan. 1739 KPK, przełożony może odwołać lub poprawić dekret³⁴.

Należy dodać, że prawo specjalne lub prawo partykularne może skonkretyzować zalecenia zawarte w kan. 50 KPK. Takie uszczegółowienie występuje w kan. 524, 547, 553 § 2 KPK³⁵. W kan. 524 KPK odniesiono się do problemu powierzenia wakującej parafii, stwierdzając: biskup, „aby urobić sobie sąd o zdatości kandydata, powinien wysłuchać zdania dziekana i przeprowadzić odpowiednie badania, zasięgnąć, jeśli jest potrzeba, opinii niektórych prezbiterów oraz wiernych świeckich”. Z kolei zapis kan. 547 KPK dotyczy mianowania wikariusza parafialnego. Postanowiono w nim, iż „Wikariusza parafialnego swobodnie mianuje biskup diecezjalny, po wysłuchaniu, jeśli uzna to za pożyteczne, proboszcza lub proboszczów parafii, do których go ustanawia, a także dziekana z zachowaniem kan. 682 § 1”. Wreszcie w kan. 553 § 2 KPK czytamy: „Jeśli czego innego nie postanawia prawo partykularne, dziekana mianuje biskup diecezjalny, po wysłuchaniu zgodnie ze swoim roztropnym osądem zdania kapłanów pełniących posługę w danym dekanacie”³⁶.

3.2. Kwestie szczegółowe. Podjęcie decyzji na podstawie wypaczonych faktów

Nie można wykluczyć, iż władza kompetentna może podjąć decyzję, opierając się na wypaczonym materiale. Może się zdarzyć, że dekret celowo zostanie wydany z pominięciem faktów czy okoliczności, które faktycznie istnieją; może też zaistnieć sytuacja odwrotna, mianowicie akt może zostać wydany w oparciu o fakty, które w rzeczywistości nie miały miejsca. W tym kontekście rodzi się zatem pytanie: czy w tym wypadku wydany dekret jest ważny?

Rozważając ten problem, należy mówić o dwóch hipotezach, mianowicie przypadku, gdy wypaczenie faktów wiąże się z nadużyciem władzy, oraz przypadku, gdy wypaczenie faktów wiąże się z naruszeniem prawa³⁷. Mając na uwadze konstrukcję kan. 50 KPK, należy podkreślić, iż przytoczone sytuacje nie wpłynęłyby na nieważność wydanego aktu. Dekret jest bowiem aktem władzy kościelnej. Jeżeli jednak na skutek podjętej decyzji powstałyby krzywdy, autor dekretu byłby zobowiązany do ich naprawienia (kan. 128 KPK).

³⁴ Tamże, s. 202; J. Miras, *Comentario al can. 50 CIC*, w: *Comentario exegetico al Código de Derecho Canónico*, red. A. Marzoa, J. Miras, R. Rodríguez-Ocaña, t. 1, Pamplona 1996, s. 562.

³⁵ Por. H. Socha, *Allgemeine Normen*, dz. cyt., ad 50, 8.

³⁶ Tamże.

³⁷ Por. P.M. Vipiana Perpetua, *Gli atti amministrativi: vizi di legittimità e di merito, cause di nullità ed irregolarità*, Padova 2003, s. 181.

Pedro Lombardía poddał zapis kan. 50 KPK ostrej krytyce. Twierdził, iż jest on nieprecyzyjny i faworyzujący sprawującego władzę; nie chroni w dostatecznym stopniu adresata dekretu. Wobec tego postulował, aby doktryna i jurysprudencja wypracowały pryncypia procesu formacyjnego dekretu³⁸. Trafnie zauważyli autorzy *Compendio de derecho administrativo canónico*, że taka konstrukcja kan. 50 KPK grozi niebezpieczeństwem pominięcia wymogów określonych w tej regulacji przez władzę wydającą dekret³⁹.

Zakończenie

W literaturze przedmiotu podkreśla się, iż prawodawca w kan. 50 KPK stoi z jednej strony na straży poprawnego sprawowania władzy administracyjnej, z drugiej chroni dobro adresatów aktu⁴⁰. Kanoniści uważają, iż racją zasadniczą wprowadzenia tej normy jest roztropność⁴¹. Poruszając ten problem, Julio García Martín poszedł jeszcze dalej. Pisze on, iż roztropność zakłada się u każdego autorytetu sprawującego władzę rządzenia. Rozwijając ten wątek, wskazuje na głębsze racje, takie jak administrowanie sprawiedliwością czy też aplikację ustaw przez władzę wykonawczą⁴². Na marginesie należy dodać, iż przytoczone powody ujęto w kan. 6 § 1 SCPA⁴³.

Według Luigiego Chiappetty, takie ujęcie jest w pełni zasadne. Autorytet bowiem wyposażony we władzę wykonawczą w kanonicznym porządku prawnym posiada szeroką zdolność dyskrecyjną do podejmowania decyzji. Dlatego też sprawowanie władzy wymaga dużej odpowiedzialności i roztropności⁴⁴.

Niektórzy komentatorzy dopatrują się pewnej analogii pomiędzy rozwiązaniem występującym w kan. 50 i kan. 127 KPK. W obu regulacjach prawodawca domaga się bowiem odbycia konsultacji. Akty te są aktami przełożonych⁴⁵.

³⁸ Por. P. Lombardía, *Commento al can. 50 CIC*, w: *Codice di Diritto Canonico e le leggi complementari*, red. J. Arrieta, Roma 2007, s. 103.

³⁹ Por. J. Miras, J. Canosa, E. Baura, *Compendio...*, dz. cyt., s. 200.

⁴⁰ Por. V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali...*, dz. cyt., s. 215.

⁴¹ Por. tamże, s. 215; J. García Martín, *Le norme generali...*, dz. cyt., s. 215.

⁴² Por. J. García Martín, *Le norme generali...*, dz. cyt., s. 215.

⁴³ Kanon ten miał następujące brzmienie: „Qui decretum feratur, id prae oculis hebeat et intendat, quod animarum salutis et publico bono maxime conducere videatur, servata quidem lege generali et particulari, iustitia, canonica aequitate”.

⁴⁴ Por. L. Chiappetta, *Il Codice di Diritto Canonico. Commento giuridico – pastorale*, Roma 1996, s. 100.

⁴⁵ Por. J. García Martín, *Le norme generali...*, dz. cyt., s. 387. Szerzej na temat interpretacji kan. 127 KPK zob. G. Dzierżon, *Założenia generalne dotyczące aktu przełożonego kościelnego wymagającego współdziałania organów partycypacji (kan. 127 § 1 KPK)*, „Studia Redemptorystowskie” 11 (2013), s. 371–381; tenże, *Zasady funkcjonowania aktu przełożonego wymagającego współdziałania konsultacyjnego pojedynczych osób (kan. 127 § 2 KPK)*, „Prawo Kanoniczne” 56 (2013), nr 4, s. 3–13.

Należy jednak zwrócić uwagę, iż porównanie to nie jest do końca adekwatne. W kan. 127 § 1 KPK występuje przecież hipoteza, w której naruszenie zasady związanej z uzyskaniem zgody organu konsultacyjnego skutkuje nieważnością aktu. Ostatnie zdanie tej regulacji ma bowiem charakter ustawy unieważniającej (kan. 10 KPK).

Summary

The formative phase of singular decrees (can. 50 CIC) in the canonical legal order

The author of the presented article carried out a thorough analysis of can. 50 CL which concerns the formative phase of singular decrees. The main focus of his attention were two issues: the question of the necessity to seek out information and proofs and the problem of hearing those whose rights can be injured. Moreover, the author deliberated on particular questions concerning the act of deciding on the basis on distorted proofs. Taking into consideration the contents of can. 50 CL he proved that disregarding the conditions codified in this norm does not result in the invalidity of an issued decree since the obligations of the power determined in can. 50 CL are of a moral nature. The author believes that such an exception to the rule would only take place if following a specific procedure before issuing a decree would be a factor determining the legality of the act.

Ks. Ginter Dzierżon – prof. zw. dr hab., kierownik Katedry Teorii Prawa i Norm Ogólnych Prawa Kanonicznego na Wydziale Prawa Kanonicznego UKSW w Warszawie. Autor ponad 200 opracowań z zakresu prawa małżeńskiego, norm ogólnych prawa kanonicznego, teorii prawa oraz źródeł prawa powszechnego, w tym sześciu książek: *Niezdolność konsensualna do zawarcia małżeństwa kanonicznego* (z W. Góralskim, Warszawa 2001), *Niezdolność do zawarcia małżeństwa jako kategoria kanoniczna* (Warszawa 2002), *Nieważność małżeństwa zawartego pod wpływem podstęp* (z W. Góralskim, Warszawa 2004), *Ewolucja doktryny oraz dyscypliny dotyczących przeszkody „różności religii” w kanonicznym porządku prawnym* (Warszawa 2008), *Powierzenie urzędu kościelnego poprzez wybór. Komentarz do regulacji zawartych w Księdze I Kodeksu Prawa Kanonicznego* (Kraków 2012), (red.) *Małżeństwo w Kościele katolickim oraz w czterech religiach niechrześcijańskich (judaizm, islam, hinduizm, buddyzm)* (Kraków 2014).